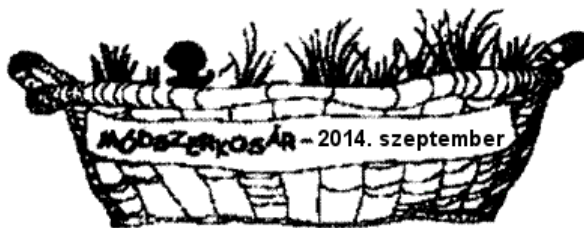

Kedves Olvasóink!

A Kosárba küldött anyagok szerkesztésénél lehetőség szerint figyelembe veszem az aktualitást, például azt, hogy a megjelenés idején melyik évszakban járunk. Újra itt az ősz, így **Nagy Andrea** (Galgahévíz) óvodásoknak szóló írása most kerül sorra.

Korábbi számainkban már megjelent a felnőtteknek ill. az iskolásoknak szóló anyaga. Köszönjük!

Komposztáláshoz kapcsolódó módszertani ötlettár környezeti neveléssel foglalkozó óvodapedagógusok figyelmébe

(Humusz Szövetség, Komposztforum Magyarország Egyesület és a Galgamenti Népfőiskola anyagai, valamint a Komposztálás Ünnepe napja 2011 és 2012 rendezvények résztvevőinek anyagai alapján írta és szerkesztette: Nagy Andrea, 2013)

1. Falevelek, termések gyűjtése és kutatás az avarban

Játékidő: 60 perc kirándulás + 30 perc terem

Játék leírása: Szervezzünk őszi sétát, kirándulást egy közeli erdőbe, ligetbe. Célszerű figyelembe venni az időjárást, egyrészt, hogy napos száraz idő legyen, de a falevelek már sárga, piros színekben pompázzanak. (Fagyhatás érje őket.) Gyűjtsünk frissen lehullott, színes faleveleket, szedjünk terméseket, amit már elhullajtott a fa! Keressünk apró talajlakókat (atkák, ászkák, ezerlábúak, százlábúak, bogarak, pókok, földigiliszta) az avarban és a felső talajrétegben.

Beszélgessünk: Mi történt a tavalyi falevelekkel, hol vannak? Vegyetek egy kis erdei talajt a kezetekbe, gyúrjatok kis gombócot belőle. Szagolgassátok meg bátran. Milyen az illata?

Nagyítóval alaposan nézzük meg a talajlakókat, színeket, formákat figyeljük meg. Az élőlények mozgását is tanulmányozzuk. Lehetőségek szerint állathatározóban is mutassuk meg a gyerekeknek az élőlények rajzát, fényképét. Vajon mivel táplálkoznak ezek az élőlények? Kik hasznosítják a talajlakók készített tápanyagokat?

A játék pedagógiai értéke: A természetben zajló lebontó folyamatok és az abban résztvevő élő szervezetek megismerése. Közvetlen tapasztalat szerzése a természetben előforduló illatok, színek, formák, arányok tekintetében. Esztétikai nevelés, kreativitás fejlesztése.

Eszközök: nagyító, bogárnéző, egy kisebb tálca, falevél gyűjtéshez könyv vagy papírmappa, terméseknek kosár, doboz

Életkor-célcsoport: 6 -10 éves korosztály

Létszám: 20 -25 fő

Területigény: park, liget, erdő és terem

Játék változatok:

- Az óvodás korosztállyal mesealakokat, illetve állatokat formálhatunk a levelekből, sík képek formájában. Az iskolás korosztállyal a fa levele és a fa neve párosító, memória játékot is készíthetünk.

Komposztálás ünnepnapja a Vajda Péter Általános Iskolában, Budapesten 2011-ben
<http://humusz.hu/komposztalj/galeria/2011-oktober-10>

- Az óvodásokkal térbeli bábokat, őszapókat, őszanyókat, komposztmanókat is készíthetünk. Alapjuk lehet szalmával tömött jutazsák, s erre kerülhetnek a különböző testrészeknek megfelelően a díszítő elemek, levelek, termések. „Komposztka” baba úgy is készülhet, hogy csak zöldjavadat, vagyis a komposztálóba való alapanyagot teszünk a fej, a test, a kéz, a láb helyére.

Őszapó és őszanyó a nagykanizsai Piarista iskola Boldog Donáti Celesztína Óvodában, 2012 Komposztálás Ünnepnapja. Fotó: Kőnig Gáborné, Kóréné Anita

- Az óvodás és kisiskolás korosztállyal is eljátszhatjuk egyes élőlények mozgását.

Így jár a százlábú. Gilisztajárat modellezése. Komposztálás ünnepnapja a kecskeméti Ifjúság Úti Óvodában, 2012 Fotó: Klein Ibolya

2. Gilisztakomposzt készítése

2011-es Komposztálás ünnepnapja, Corvina Óvoda, Budapest

Játékidő: 30 perc kerti program + 30 perc alkotás

Játék leírása: A terepen beszéljünk a gyerekekkel a komposztálásról, az alapanyagokról és a növények számára hasznosítható, értékes végtermékről. Komposztáló környékéről, nedves fadeszkák alól gyűjtünk be földgilisztákat, hozzunk be homokot, kerti földet és virágföldet.

A teremben rétegezzük a virágföldet, homokot, majd a kerti talajt a nagy üvegbe. Kicsit nedvesítjük vízzel a rétegeket. Ezután telepítjük bele a földgilisztákat. A talaj felszínére helyezünk almacsutkát, leveleket. Az üveget egy sötét kartonnal tekerjük körbe, ragasztószalaggal rögzítjük, így biztosan sötét lesz, mintha valóban a föld alatt lakna a földgiliszta.

Az elkövetkező hetekben is szükséges nedvesíteni és friss növényi hulladékokkal ellátni a gilisztakomposztot! Kb. 2 hetes megfigyelés után a természetbe engedjük vissza a gilisztákat, illetve a komposztkeretbe tegyük a gilisztahumuszt.

Beszéljünk, rajzoljunk! Figyeljétek meg, hogyan keverednek össze a földrétegek! Milyen járatokat készít a giliszta? Hogyan dolgozza fel a növényi anyagokat? Rajzoljátok le, amit tapasztaltatok!

A játék pedagógiai értéke: A természetes körfolyamatok modellezése. A „nemszeretem” állatok életmódjával, táplálkozásával, az előállított értékes anyag felhasználásával ismerkedés.

Eszközök: 5 literes befőttesüveg vagy egy kisebbfajta akvárium, virágföld, homok, kerti föld, földgiliszták, növényi hulladék, vízporlasztó flakon, sötét színű karton

Életkor-célcsoport: 6-10 éves korosztály

Létszám: 15-20 fő

Területigény: terep, komposztáló környéke, terem

Forrás és tudnivalók: http://humusz.hu/komposztalas_lakasban

3.Mese, terepi megfigyelés és rajzos ábrázolás – Vízipók és barátai

Játékidő: 20 perc mese + 30 perc kerti program + 30 perc rajz

Játék leírása: Bálint Ágnes: Micsoda pók a vízipók! című mesekönyvében a 6. fejezet felolvasása vagy dramatikus feldolgozása. A meserészletben Ászka asszonyosság beszél a televényföld előállításáról, az ászkák életmódjáról. A meserészletben említett természeti környezet (kert) többi elemét (fülbemászók, levéltetvek, pókok) is érdemes megismerni, megfigyelni. A mesét követően fényképek segítségével illetve terepi kutakodással élőben is ismerkedjünk meg az ászkákkal.

Ezt követően lerajzolhatják, milyennek látják ők ezeket a „nemszeretem” állatokat (tetvek, fülbemászók, hátonúszó poloska, pók).

A mese felhasználási ötlete a Komposztforum Magyarország Egyesülettől származik.

A játék pedagógiai értéke: A talajlakó élőlények egyikének megismerése. A „nemszeretem” állatok mesén keresztüli elfogadása. Érzékenyítés. A pici élőlények iránti felelősség kialakítása.

Eszközök: meserészlet, dramatikus játék és díszlet elemek, nagyító, élőlények fotói: (ászka, fülbemászó, tetvek, pókok), rajzeszközök

Életkor-célcsoport: 6-10 éves korosztály

Létszám: 15-20 fő

Területigény: terem, komposztáló környéke

Játék változatok:

- Beszélgetés kezdeményezése az ászkákról: Vajon miért szürke? (rejtő szín a földben). Miért kaphatta az ászka nevet? (kicsi és ás) Miért hívják pincebogárnak? (gyakori megjelenése a pince nedves, nyirkos homokjában)
- A vízi élővilág megismerése a mesekönyv további fejezeteinek feldolgozása során.
- További mesejavaslatok a Komposztálás Ünnepe programban résztvevő óvodapedagógusok ötletei alapján:

Marék Veronika: Kippkopp a fűben, Kippkopp és Tiptopp

Fésűs Éva: Őszi kirándulás; A szívtelen csiga; A büszke tölgyfa, Ki a leghasznosabb?; A furfangos sündisznócska

Kovács Barbara: Öcsike és a földigiliszta <http://csicsergoovi.blogspot.hu/search/label/F%C3%B6ld>

Melléklet:

A komposztálás ünnepe – október 10 – kezdeményezői megkapták Bálint Ágnes: Micsoda pók a vízipók című könyvében lévő fejezet felhasználási jogát az örököseitől. Így a mese letölthető a www.komposztalj.hu honlapról.

http://humusz.hu/sites/default/files/Dokumentumok/komposztalas/vizipok_mese.pdf

A Bálint Ágnes Emlékház Vecsésen márciustól decemberig minden hónap első vasárnapján látogatható. <http://www.balintagnes.hu/emlekhaz2.htm>

Ez már mégiscsak sok!

A felkelő nap piros fényvel árasztotta el a kertet. A rózsaszínű derengésből még a bűvárharangba is jutott.

"Fölmegyek, és szedek pár szál nefelejcsset! – határozta el Vízipók úrfi. – Hadd legyen még barátságosabb az én kis otthonom!"

Fent a parton, a nefelejcssek között Ászka asszonysággal találkozott. Zavarba jött, mikor meglátta, mert bizony ő már jó néhány kisebb vízi rokonát bekebelezte ennek a hölgynek. Mindenesetre tiszteletudón köszöntötte:

Szép jó reggelt, kedves Ászka asszonyság!

Jó reggelt, Vízipók úrfi! Mit szólsz ehhez a szép, harmatos hajnalhoz?

Ilyenkor még a víz is más, mozdulatlan, áttetsző, mint az opál.

Hirtelen felbukkant a vízből a hátonúszó poloska, és csúfondáros hangon kiabálni kezdett: Pincebogár, jaj be csúf! Rusnya féreg, mássz a kő alá!

Vízipók úrfi majd elsüllyedt szégyenletében, hogy egy tólakó így viselkedjék. Ászka asszonyságot azonban nem kellett féltetni! Széles, lapos termetével odanyomult a vízhez, s elkezdte kioktatni a sértegetőt, olyan harsányan, hogy talán még a házában alvó iszapcsiga is meghallotta:

Te mersz engem csúfolni, te vérszopó? Azt hiszed, azért, mert fényes a hátad, és ezüstös a hasad, már pocskondiázhatsz engem, aki szürke 'vagyok, mint a korhadt avar, amellyel élek? Csakhogy mi, lenézett, szürke ászkák, akiket te pincebogárnak csúfolsz: holott rákok vagyunk, ha nem tudnád, nem is akármilyenek, hanem egyenlő- lábúak; tehát mi készítjük a hullott falevelekből, az avarból a televényföldet, a humuszt! Mi volna az emberekből humusz nélkül, mi? Miben termelnék meg a mindennapi kenyereket, mi? És még annyit sem tudsz, te nagyszájú, hogy mi, ászkák olyan rákok vagyunk, akik víziállat létünkre képesek voltunk alkalmazkodni a szárazföldi élethez!

Mi, poloskák, repülni is tudunk! – vetette közbe a tó fenekén lapuló hátonúszó, de Ászka asszonyság nem zavartatta magát, mindenesetre folytatta szónoklatát a tó köré gyűlt csigák, pókok, méhek és mindenféle más népség nagy gyönyörűségére!

Tudtok repülni, no és aztán? Minden szúnyog, minden légy tud repülni, még a nagy, lomha lótücsök is, nem olyan nagy valami az! De amit mi, szárazföldi ászkák feltaláltunk, azt senki sem bírná utánunk csinálni. Mert mi vízvezetékét szerkesztettünk magunk köré, hogy vízhez idomult testünk soha ki ne száradjon! És minthogy minden rákgyerekeknek, mióta világ a világ, vízben kell kifejlődni; ezért minden ászkamamának van a hasa alatt egy kis akvárium, amelyben a pici ászkákat fölnevelheti. Ehhez mit szólsz, te nagyszájú, hogy szárazföldi rák létünkre nedvességben tudjuk fölnevelni a gyerekeinket? Ezt csinálja valaki utánunk! És ilyen világcsodákat nevezel te pincebogárnak! Ebből látszik, milyen tudatlan, milyen műveletlen vagy!

Ezzel sarkon fordult Ászka asszonyság, és elvonult egy nyirkos kő alá pihenni, ugyanis egész éjszaka dolgozott a föld alatti humuszgyártó üzemben.

Aki szónoklatát hallotta, mind megtapsolta. Bezzeg nem tapsolt a hátonúszó poloska! Majd szétvetette a méreg! Dühében megkergetett egy gyanútlan csiganadályt, amelyik tucatszámú apróságával reggelizni indult, oda, ahol legsűrűbben hemzsegtek a szúnyoglárvák.

A pici nadálykák ijedtükben mind a mama hasa alá bújtak, onnét kukucsáltak elő, miközben anyjuk a hátonúszó poloskával veszekedett:

Már nyugodtan reggelizni sem lehet tőled? Komisz természeted van, mondhatom! Mindenkit csúfolsz, csipkedsz, szurkálsz, és még egy sokgyermekes anyát is zaklatni mersz!

Fent a parton Fülbemászó mama szintén gyermekeit sétáltatta. A tóból hangzó perlekedést hallva ijedten hívta össze őket, mint kotlós a csibéit:

Ide-ide, kicsikéim, maradjatok mind itt körülöttem, nehogy titeket is megkergeessen az a gonosz! Hol vannak a levéltetvek, mama, hol vannak a levéltetvek? – nyafogtak az éhes kis fülbemászók. Mindjárt odaérünk a bodzabokorhoz, ott majd megreggelizhettek!

Állaspókék már túl voltak a három légyből álló reggelin, és kedvtelve nézték a tóparton elvonuló fülbemászócsaládot.

Milyen aranyosak a picikék, milyen fürgék! – szolt le Állaspókné a mamának.

És milyen étkesek! Nem győzöm őket enivalóval! Még szerencse, hogy a bodzabokrot teljesen ellepték a levéltetvek! Sietünk, amíg ilyen kellemes hűvös van. Később a nagy melegben már valami nyirkos helyet kell keresnünk.

A fürgé csapat eltűnt a bokrok között.

Kár, hogy fülbemászónak hívják ezt a rokonszenves népséget! – mondta Állaspók úr a feleségének. – Az emberek félnek tőlük e miatt a rosszul hangzó név miatt, és nem is sejtik, mennyi sok levéltetvet elpusztít egy-egy fülbemászó!

Vannak sajnos rossz szokásaik is – merengett Állaspókné. – Szevedéyesen vonzódnak a vizes, nyirkos felmosóröngyökhöz. A háziasszonyok ezt rossznéven veszik tőlük.

Állaspók úr gyengéden nézett élete párjára.

Te vagy, drágám, a háziasszonyok gyöngye! És te sohasem sikoltasz, ha fülbemászót látsz.

Kedve lett volna kezét csókolni okos, felvilágosult hitvesének, minthogy azonban nem tudta eldönteni, melyik kezét csókolja meg a nyolc közül, inkább csak szemenként egy, összesen nyolc gyengéd pillantást küldött neki.

4.Öltözzetek be komposztmesternek!

Játékidő: 30 perc öltözködés + 30 perc kerti tevékenység

Játék leírása: Komposztmester az, aki kiválóan ért a komposztáláshoz. Olyan, mint a kertész, csak még nála is többet tud! Szülők, óvónők segítségével öltözzenek be a gyerekek a komposztmester jelmezébe. A szereptanulás érdekében, no meg a jó játék végett kerti tevékenységekkel készülünk: levélgyűjtés, termésgyűjtés. Vigyünk magukkal kosarakat, kiscgereblyéket, kis lombseprűket.

A játék pedagógiai értéke: A felnőtt világ utánzása, szerepjátszás. A kertészkedés megszerettetése.

Eszközök: kertésznadrág, póló, szalmakalap, kerti szerszámok, nagykendő, kosarak, egyedi ötletek

Életkor-célcsoport: 6-8 év

Létszám: 15-20 fő

Területigény: terem majd kert, park

Játék változatok:

- A kerti tevékenységeket rajzokkal örökítik meg a gyerekek.
- Jelmezes karneváli műsor része is lehet ez a program, megfelelő versekkel, mondókákkal kiegészítve.

- Manólak építése a kerti tevékenységek befejeztével. A gyerekek kis csoportokban kiválasztanak egy-egy fa tövét vagy egyéb nekik tetsző helyet egy fás területen. Ezen a helyen természetes anyagokból házat építenek elképzelt lények (pl.: Komposzt Manó, Ősz Anyó, Kippkopp, Tiptopp) számára. A játék végén megnézik egymás építményeit, elképzelik, hogy milyen lehet az élet a kis házikókban. A boldogi Csicssergő Óvoda ajánlotta a 2012-es komposztálás ünnepe módszertani anyagában, mint kedvenc erdőpedagógiai játékokat.

Galgamenti Regionális Komposztbuli ünnepe Boldogon, a képen a galgahévízi Csemetekert Óvoda nagycsoportosai a Hősök Kertjében, 2011 Fotó: Nagy Andrea

Komposztmesterek a nagykanizsai Piarista Iskola Boldog Donáti Celesztina óvodájában, 2012 Komposztálás ünnepe, Fotó: Kőnig Gáborné, Kóréné Anita

5.Csőszkunyhó építése

Játékidő: 30 perc csőszjáték és beszélgetés + 30 perc kerti tevékenység

Játék leírása: A családi kiskertekben ősze beérik a kukorica, szára pedig elszárad. Játékeszközként (csőszkunyhó), majd komposzt alapanyagként hasznosíthatjuk a kukoricaszárát.

Ismerkedjünk meg a csősz munkájával népi játékok felelevenítésével. Építsünk a gyerekekkel közösen egy csőszkunyhót. A kukoricaszár beszerzésében gazdálkodó, kertészkedő családok segítségét kérjük. A kukoricaszár sátorszerűen felállítható, illetve játszótéri elem, mászóka is bevonható vele.

Beszéljünk arról, hogy régen miért volt kevesebb hulladék (sokrétű felhasználás, takarékoság, mesterséges anyagok helyett élő anyagok alkalmazása). A kukorica szára számtalan módon hasznosításra került a vidéki életben. Elevenítsük fel ezeket (építészet, állati

takarmány, csuhéfonás, csuhédísz készítés). A komposztáláshoz kapcsolódóan beszéljünk az aprítás, darabolás fontosságáról és arról a különbségről, amikor a szerves anyagokat visszajuttatjuk a körforgásba ahelyett, hogy elégetnénk, vagy a kukába tennénk azokat!

A csőszkunyhó építése: 4 szál akáckaróval sátorformát alakítunk ki, csúcsában összekötözzük a karókat. A sátoztartó rudakat kb. 10 cm mélyen beássuk a talajba. A vázat áthálózunk zsineggel, hogy legyen mire fektetni a kukoricaszárat. Fedjük be a sátoroldalakat sűrűn a kukoricaszárakkal, zsineggel erősítsük meg a kéréket. Amint az ősz elmúlik, a csőszkunyhó is feledésbe merül. Ekkor érdemes a szárat felaprítani, hogy a komposztba kerülhessen apránként a növényi anyag. Az óvodában, iskolában gondok, kertész segítségét kérjük ehhez a művelethez.

A játék pedagógiai értéke: A kertben megtermelt élelmiszerek megismerése, hulladékaik újrahasználatát illetve hasznosítását. A szüreti hagyomány felelevenítése. Hagyományőrző játékok gyakorlása és a fenntartható gazdálkodási gyakorlat felidézése.

Eszközök:

4 db 2 méteres tüskétlenített akáckaró, zsineg, 150-200 szál teljes hosszúságú kukoricaszár

Életkor: 6-8 éves korosztály

Létszám: 20-25 fő

Területigény: terem, udvar

Csőszkunyhó váza, zsineggel behálózva, bebújásra alkalmas hely kihagyással. Fotó: Nagy Andrea

Csőszkunyhó játék a nagykanizsai Piarista Iskola Boldog Donáti Celesztína Óvodájában, 2012 Komposztálás Ünnepe Fotó: König Gáborné, Kóréné Anita

Európai iskolák a tiszta vízért II. - rész

Tanári kézikönyv és útmutató az iskolai gyakorlati munkához

Az MKNE vállalta a koordinátori szerepet a „WATER CONNECTS”, azaz a „Víz Összeköt” projektben, amely a már hagyományos „BMW Tiszta Víz Verseny” nemzetközi projekt témáit viszi tovább. A projekt célja a különböző vízi ökoszisztémák tanulmányozása, kutatása és keresése a lehetőségeknek az állapotuk fenntartására és javítására. (Részletek itt találhatóak: a <http://www.cleanwaterregatta.com> weboldalon az ECO-SCHOOLS fül alatt)

*A tanári segédanyag ehhez a projekthez készült.
(Az első részt a májusi számban olvashattátok – a szerk.)*

2. A FOLYÓ TISZTASÁGÁNAK ELEMZÉSE

Gyűjtsetek mintákat a vízből, a folyó különböző szakaszain. Rázzátok fel a vizet vizsgálat előtt. Hasonlítsátok össze a mintákat a csapvízzel.

A víz színe

- A folyó vize tiszta és színtelen. (1 pont)
- A folyó vize kissé ködös, színe sárga. (2 pont)
- A folyó vize nagyon ködös, sárga-zöld-barna színekkel. (3 pont)
- A folyó vize átláthatatlan, szürke, fekete színekkel. (4 pont)

A víz szaga

- A folyó vize friss szagú vagy szagtalan. (1 pont)
- A folyó vize kissé szagos, vagy jó szagú. (2 pont)
- A folyó vize kellemetlen, vagy dohos szagú. (3 pont)
- A folyó vize kellemetlenül erős szagú vagy rossz szagú. A folyóból származó iszap esetleg záptojás szagú. (4 pont)

A víz habja

- A vízmintát felrázva nem jelenik meg hab. (1 pont)
- A vízmintát felrázva a hab 1-10 másodperc alatt eltűnik. (2 pont)
- A vízmintát felrázva a hab 10 másodperc - 5 perc alatt tűnik el. (3 pont)
- A vízmintát felrázva a hab több mint 5 perc alatt tűnik el. (4 pont)

A folyó köveinek felső fele

- A kövek felső fele fényes és tiszta. (1 pont)
- A kövek felső fele fényes zöld vagy barna, néhol rövid zöld algával borítva. (2 pont)
- A kövek felső fele sötét barna, a kövek csúszósak. (3 pont)
- A kövek felső felét vastag szürke réteg lepi, a köveket ellepi az alga. (4 pont)

A folyó köveinek alsó fele

- A kövek alsó fele fényes és tiszta. (1 pont)
- Azon kövek alsó fele, melyek a folyó azon szakaszairól származnak, ahol áll a víz, szürke-feketék. (3 pont)
- Minden kö alsó fele szürke-fekete. (4 pont)

Összesen:

Összegzés - A folyó tisztasága

5 - 8 pont: A folyó nagyon tiszta.

A folyó vize nagyon tiszta és sok oxigént tartalmaz. A szennyezésre érzékeny állatok is megélnek benne. Mivel kevés a tápanyag a vízben, a növények nem nőnek benne. A folyó vize majdnem olyan tiszta, mint az ivóvíz.

9 - 12 pont: A folyó kissé koszos.

A folyó vize elég tiszta és tartalmaz elég oxigént, hogy a legtöbb állat megél benne. Van elég tápanyag a vízben, hogy a növények is szaporodjanak. Ha úszás közben véletlenül lenyelnél egy kis vizet, nem kell egészségkárosodástól tartanod.

13 - 16 pont: A folyó nagyon koszos.

A folyó vize koszos, és túl kevés oxigént tartalmaz, a legtöbb állat nem tud itt megélni. A vízben sok tápanyag van, az alga jól szaporodik. Ha úszás közben véletlenül lenyelnél egy kis vizet, lehet, hogy megbetegítene.

17 - 20 pont: A folyó erősen szennyezett.

A folyó vize erősen szennyezett és nincs benne oxigén. Nem nagyon tudnak benne állatok élni ilyen körülmények között. Túl sok a tápanyag a vízben, az alga mindent benő a folyóban. Nem ajánlatos ilyen folyóban úszni, és nem szabad inni belőle.

3. BIOLÓGIAI VIZSGÁLAT

Az apró állatok sok információt adhatnak a folyó állapotáról. Néhányuk csak nagyon tiszta vízben tud élni, mások pedig a nagyon szennyezettben. Vizsgáljátok meg a folyó több szakaszát, gyűjtsetek apró állatokat kis üvegekbe (és ne feledjétek el valamennyi vizet is rakni beléjük). Vizsgáljátok a vizet, a folyóágyat; vegyetek fel köveket, ágakat és iszapot, nézzétek a vízínövények levelei alá. Használjátok hálót, üvegcséket, nagyítót és az alábbi képeket.

Minden kép alatt található egy osztályzat, ami a folyó állapotáról tanúskodik közvetetten. Az 1-es a nagyon tiszta vizet jelzi, a 4-es az erősen szennyezettet.

<p>Stonefly</p> <p>1</p>	<p>Net-winged midge (Blephariceridae)</p> <p>1</p>	<p>Kérész (Mayfly)</p> <p>1-2</p>	<p>Water beetle (Neritidae)</p> <p>1-2</p>
<p>Vizicsiga (Water snail) (Neritidae)</p> <p>1-2</p>	<p>Rákféle (Crustacean) (Gammaridae)</p> <p>2</p>	<p>Szitakötő (Dragonfly)</p> <p>2</p>	<p>Rákféle (Crustacean) (Asellidae)</p> <p>2-3</p>
<p>Pióca (Leech)</p> <p>3</p>	<p>Katona-légy (Soldier fly) (Stratiomyidae)</p> <p>3</p>	<p>Csővájó féreg (Tubifex)</p> <p>3-4</p>	<p>Nemcsípő szúnyog (Nonbiting midge) (Chironomidae)</p> <p>3-4</p>
<p>Zengőlégy (Hoverfly) (Syrphidae)</p> <p>4</p>	<p>Copyright: Danube Box Tanári kézikönyv</p>		

2014 tavaszán iskolánkból (Arany János Általános Iskola, Bag) két csapat vett részt az aszódi **Petőfi Sándor Gimnázium és Gépészeti Szakközépiskola** által meghirdetett környezetvédelmi vetélkedőn. A körzeti verseny szervezőjét, **Zsemberovszky Veronikát** kértem meg, hogy írassak róla a Módszerkosárba.

„Kedves Éva!

A környezetvédelmi verseny ötlete Hegyi Judit kolléganőmben merült fel. Mivel 2013-ban elnyertük az 'Ökoiskola' címet, úgy éreztük, amellyel, hogy iskolán belül foglalkozunk a környezetvédelem és a fenntarthatóság témájával, jó lenne a tevékenységünket szélesebb körbe kiterjeszteni illetve más iskolákkal kapcsolatot kialakítani.

A feladatokat próbáltuk úgy összeállítani, hogy Legyenek köztük könnyebbek, nehezebbek, gondolkodtatóak és kreativitást igénylők is.

"Az első fordulóból választottam ki a felhívást és néhány találós kérdést, amelyek éppen illenek a fenti „vizes” témához. A további fordulók feladatait a Módszerkosár későbbi számaiban közöljük.

Zöld vetélkedő

Sziaztok gyerekek!
Üdvözlünk titeket az első zöld
vetélkedőnkön! Ha általános iskolások vagytok,
és felső tagozatosok, akkor csatlakozzatok
hozzánk egy izgalmas utazásra a
környezetvédelem világába!

Alkossatok
háromfős csapatokat,
válasszatok egy felnőtt
segítőt és máris
indulhatunk!

Oldjátok meg a feladatokat,
és a kitöltött megoldólapot küldjétek be
postán a Petőfi Sándor Gimnázium, Gépészeti
Szakközépiskola és Kollégium címére:
2170, Aszód, Hatvani út 3.

A beküldési
határidő:
2014. március 31.
Akkor indulhatunk?

Találd ki, hogy mi vagyok!

Az unokatestvérem nagyon szeret játszani. Különösen a talalós kérdéseket szereti. Küldött is egy párat a múltkori gólyapostával. Tudnátok segíteni a megoldásban?

2.
Tengert, tavat, folyót szeret,
víz nélkül nem sokra mehet,
szárazon nem bír megélni,
nem hall és nem tud beszélni.

1.
Testvére a harmatnak
A hideg idő társa,
Mert az ember őt csakis
Télidőben látja

3.
Veheted a boltban,
veheted az utcán,
veheted vásárban,
veheted a pusztán,
veheted napközben,
és veheted este,
de nem fizetsz érte,
soha egy fillért se.

4.
Fák és bokrok zuhanyoznak,
nem kell nekik tusfürdő.
Emberek meg
bosszankodnak,
nem tetszik a rossz idő.
Mi az?

Remélem, most is találtatok kedvetekre való témákat, megvalósítható ötleteket.

Köszönjük **Nagy Andreának, Darvas Katának és Zemberovszky Veronikának**, hogy segítettek megtölteni az őszi kosarat.

Ne feledjétek: a novemberi *különszám* hagyományosan az OT-s *Terülj asztalkám!* ételeiből közli a Ti receptjeiteket!. Készüljétek! ^^

További jó munkát kívánok Mindnyájatoknak!

Gyalog Éva, Bag
gyalog.eva@gmail.com